NITO

Fra NITO 19.04.2021

Innspill fra NITO helse- og sosialkomiteen: Representantforslag om norsk produksjon av viktige legemidler, inkludert vaksiner Dok 8:171 S (2020-2021).

NITO - Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon, er landets største organisasjon for ingeniører og teknologer med mer enn 93 000 medlemmer. Mange av disse jobber i helsesektoren.
NITO har om lag 9 000 yrkesaktive medlemmer innen helse og helsenæringer - i sykehusene, statlig, kommunal og privat sektor. Bioingeniørene utgjør den største medlemsgruppen.

NITO støtter satsing på norsk produksjon av viktige legemidler og et nordisk samarbeid

NITO mener at innsatsen mot legemiddelmangel må styrkes og det må legges til rette for produksjon av kritisk viktige legemidler i Norge, slik som antibiotika og vaksiner. Gjennom et nordisk samarbeid kan vi øke beredskapen og være bedre forberedt for kommende helsekriser. Norsk produksjon av legemidler kan også være grunnlag for en ny eksportnæring. NITO mener de nordiske regjeringene nå bør etablere en felles plattform for produksjonskapasitet av legemidler inklusive vaksiner.

Siden 2014 har vår helseindustri vokst med i gjennomsnitt 4,5 milliarder kroner i året, og den eksporterte for 23,2 milliarder i 2018. Vi har et velutviklet trepartssamarbeid som har sikret våre bedrifter omstillingsevne og internasjonal konkurransekraft. Våre vaksineforskningsmiljøer ved Universitetet i Oslo, Bergen, NTNU og NMBU, samt SINTEF og Folkehelseinstituttet, er blant de fremste i verden.

Samtidig har vi utfordringer: Helse- og omsorgssektoren har de høyeste driftsutgiftene til forskning og utvikling (FOU) i Norge. Helsenæringen er følsom for endringer: Hvis bare noen få enkeltbedrifter flytter produksjon ut av landet, vil det få store konsekvenser. Tilgang til privat kapital spesielt for små bedrifter er altfor liten. Fordi norske forskningsmiljøer og gründere har liten tilgang til moderne produksjonsfasiliteter, må de kjøpe produksjonstjenester hos utenlandske bedrifter. Da ender det gjerne med at produksjonen forblir i utlandet.

Produksjon av legemidler kan bli en inntektskilde, ikke bare en utgift. Verdens behov for vaksiner mot korona og andre sykdommer estimeres til å være på 47 milliarder dollar, og dette ventes å vokse 10 % årlig frem mot 2027. Norge kan produsere for eget behov og beredskap, men vil også kunne eksportere. Eksport av vaksiner og andre legemidler kan bli svært lønnsomt for Norge. Norsk produksjon kjennetegnes av produksjonsprosesser av høy kvalitet med fokus på bærekraft og klimavennlige løsninger. Kvalitetssikring, automatisering, prosesstyring og fokus på miljø preger norsk næring. Dette gir gode forutsetninger for å produsere store volumer til lave kostnader. Norge har høyt utdannet arbeidskraft som er lavt lønnet sammenlignet med høyt utdannede i andre land. Det gir oss en konkurransefordel. Vi er en trygg eksportør og en sikker handelspartner for utlandet som ønsker leveringssikkerhet.

Nordisk samarbeid
I tillegg til å satse på norsk produksjon er det interessant å se på mulighetene for et nordisk samarbeid. Sammen kan nordiske land spleise på FOU-kostnader og produksjonsfasiliteter, og utveksle den beste forskningen på tvers av landegrensene. Med gode felles rammevilkår og tilgang til flere private investorer vil helsebedriftene være mer fristet til å holde produksjonen i Norge/Norden. Å koordinere arbeidet og dele på kostnader og risiko med våre naboer kan dermed være gunstig for oss alle. NITO foreslår derfor at de nordiske landene etablerer en felles plattform for å utvikle og produsere vaksiner og andre kritiske legemidler.

NITO har tidligere foreslått et nordisk initiativ gjennom Nordic IN (Industriansatte i Norden): Krisen har avdekket et stort hull i Nordens selvforsyningsgrad av medisinsk utstyr og medisiner. Vi oppfordrer sterkt de nordiske regjeringene til å samarbeide med sikte på å etablere en felles plattform for produksjonskapasitet av kritiske medisiner og utstyr. På lang sikt avhenger vår felles sikkerhet veldig av samarbeid og deling av ansvar.

Det foreligger en stortingsmelding om helsenæring (Meld. St.18 (2018-2019) som beskriver hvordan helsenæringen kan bidra til mer effektiv ressursbruk, økt verdiskaping i norsk økonomi, nye lønnsomme arbeidsplasser i privat sektor og bedre helsepolitisk måloppnåelse. Det er nå på tide å se nærmere på produksjon av legemidler og vaksiner som et satsingsområde. NITO mener i tillegg at det bør lages en Stortingsmelding om videreutvikling av bioteknologinæringen i Norge.

Vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Steinar Sørlie
Generalsekretær